

Beszámoló a 2019. szeptember 15-18.-i erdélyi osztálykirándulásról

2019.09.15.

2019. szeptemberének harmadik vasárnapján nem sokáig aludhatott a Bolyai Gimnázium két 12. évfolyamos osztálya. Háromnegyed ötkor már megérkeztek a buszok az iskola előtti parkolóba, és mi bepakoltuk teherrel jócskán megrakott csomagjainkat.

5 óra 10 perckor sikeresen kigördültünk az országútra, es kezdetét vette a "nagy utazás". Az útra való előkészületet könnyítette egy szeptember 5.-i tájékoztató, mely során bemutatásra került Erdély történelme, a négynapos osztálykirándulás programja, a szállás és étkezés megoldása. Mindezek mellett számos jó tanáccsal láttak el minket, és természetesen mi is feltehattük a minket foglalkoztató kérdéseket.

Bár sötétben indultunk el, hamarosan megcsodálhattuk a felkelő napot, amiknek megörökítése sokunk telefonjának memóriájából vont el szabad tárhelyet. Az M1-es autópálya-menti táj sokunk számára ismert volt, de Budapestet elhagyva kíváncsi tekintettel lestünk ki az ablakon a napsütötte alföldi tájra. A második, makói pihenőt követően Nagylaknál átléptük a magyar-román határt, és megérkeztünk a történelmi Partium területére, mely valójában Alföldünk keleti folytatása. Eleinte szokatlan volt számunkra az is, hogy bár hazánkkal szomszédos ország területére léptünk, mégis át kellett programozni a biológiai órákat egy órával, hiszen beléptünk a kelet-európai időzónába. Az A1-es autópályára felhajtva zavartalanul hasítottuk a kilométereket egészen Aradig, melynek neve a trianoni időket követően sem változott meg. A mindannyiunk számára ismert városban először az aradi 13-ak síremlékénél fejeztük ki tiszteletünket az 1848-49-es forradalom és szabadságharc itt kivégzett mártírjai előtt. Kukor Ferenc tanár úr, iskolánk igazgatóhelyettese egy rendhagyó történelem óra keretében felelevenítette nekünk, mi is lett a 13 magyar tábornok sorsa az augusztus 13-i világosi fegyverletételt követően. Novák Henrietta 12.c osztályos tanuló Ady Endre: Október 6. című versével, míg Boda Blanka, Szabados Laura és Szalai Bence, a 12.a osztály diákjai Pilnay Sándorné tanárnő vezetésével egy Lévay József által 1861-ben lejegyzett aradi ballada eléneklésével színesítették a megemlékezést. Az emlékoszlopot is megkoszorúztuk, melyet a két osztály egy-egy tanulója tett meg. Végezetül nem maradhatott ki a csoportkép sem.

Hamarosan már Arad belvárosában tett ki minket az autóbusz. A város régi főterén meghökentető látványosságnak lehettünk szemtanúi, hiszen egymással szemben állt a 13-ak emlékműve az 1848-as román felkelés emlékére állított diadalívvel. Levontuk a következtetést, miszerint a magyarok emlékére állított oszlop esztétikailag sokkal jobban tükrözi a tér és az emellett fekvő régi vár tornyának hangulatát. Négynapos kirándulásunk első célpontját pedig már idegenvezetőnk társaságában hagytuk el. Utunk következő szakaszában jelentősen megváltozott a táj arculata. A síkvidéket felváltották a dombos vidékek, és hamarosan megláthattuk az első hegyeket. Innentől kezdve kanyargósabbá, és a szó szoros értelmében "rázósabbá" vált utunk. Kis-kossó (Cosevita) településről kiérve csodás panoráma tárult elénk, mely innentől kezdve többször is visszatért. Sötétzöld erdők, tehéncsorda, egy-egy felbukkanó szántó, vagy éppen egy kaszáló, melyen apró bolhákként álldogáltak a szénakazlak. Tanúi lehettünk a tipikus erdélyi tájnak, és mindenki árgus szemekkel kémlelt ki az ablakon.

Vajdahunyadvár (román nevén Hunedoara) képe gyakran előfordul a történelemkönyvekben. Mi nekünk megadatott, hogy élőben is láthassuk a híres középkori várkastély falait, és

hogyan bebarangolhassuk minden termét a torzókat rejtő pincétől a lovagtermen át a kecses tornyok tetejéig. Elképesztő volt látni a gótikus boltíveket, a faragott kőcsipkéket és a színes üvegablakokat. Bár a falakról messze elláthattunk, szemünket mégis zavarta a ma már rozsdáövezetnek nevezett, korábban kohászati létesítményekként funkcionáló gyárak maradványai. 20 kilométernyi utazás után - mely a mai nap után már meg se kottyant- megérkeztünk Csernakeresztúrra, ahol elfoglaltuk szállásunkat. A Bukovina Vendégházban meleg vacsorával vártak minket.

A desszert elfogyasztása közben lehetőségünk nyílt megismerkedni a helybéli magyarság történetével és helyzetével. Ezt követően foglaltuk el szállásainkat, és az a bizonyos első nap ezzel le is zárult.

2019.09.16. (hétfő)

Kedden a felkelő nappal egy időben keltünk fel. Meleg vendégszeretettel megterített asztalnál fogyasztottuk el reggelinket, melyet követően hamarosan útra keltünk, és meg sem álltunk Déváiig.

A települést a hegytetőről kémlelte a nevezetes vár, mely keletkezésének balladája mindenki számára ismert, de azért felelevenítettük Kőmíves Kelemen és felesége történetét. A nap első programjaként a Szent Ferenc Alapítvány árvaházát látogattuk meg, melynek élén 1993 óta Bőjte Csaba ferences szerzetes áll, kinek léleksimogató írásai az otthoni könyvesboltok polcain is fellelhetők. Egy bentlakó lány számolt be nekünk az ottani életről, beleértve a napi rendet és az iskolai és bentlakási körülményeket. Itt adtuk át az otthon összegyűjtött adományokat.

Erdély legnagyobb és legjobb állapotban lévő, turisták által látogatható vára Gyulafehérvárott található. Következő állomásunk itt volt. A várfalak között először a székesegyházat tekintettük meg. Itt Jakubinyi György érsek atya fogadott minket, aki a legapróbb részletekig beszámolt nekünk a vármegye egyháztörténetéről. Ezt követően egy felcsendülő gregorián dallam tette még középkoriasabbá az épület hangulatát. Végezetül tiszteletünket tettük a Hunyadiak szarkofágjai előtt, a koszorúnk is a helyére került. Egy erdélyi népdalt követően búcsúzóul közösen énekeltük el a Székely himnuszt. A várban sétálva megtekintettük az itteni egyetem épületeit, beleértve a Batthyányeumot is, mely Kelet-Európa legrangosabb könyvtárai között foglal helyet. Lenyűgözött minket az ortodox templom gazdag díszítettsége.

Délután egy órakor ismét a buszon ültünk, észak felé véve az irányt. A Székelykő lábánál fekvő Torockóban először ebédeltünk, majd a kis, magyar többségű falu nevezetesebb épületeit néztük meg. Érdekes volt hallani, hogy a hegyek miatt ezen a vidéken 24 óra alatt kétszer megy fel és megy le a Nap. Ezt követően egy többórás buszút következett, mely a tegnapi kihívásokat követően már teljesen megszokottá vált. Újdonsült szállásunkhoz nyolc órakor érkeztünk Nyárádszentlászlóra. A Pásztortűz Panzió személyzete legalább akkora vendégszeretettel fogadott minket, mint az előző estiek. Az utazás és városnézés fáradalmaival terhesen hajtottuk álomra fejeinket.

2019.09.17. (kedd)

Esőre virradtunk a harmadik napon, megérkezett az ősz. Reggel időben útra keltünk egyetlen úticélunk, Marosvásárhely felé. A leszállást követően az esővel dacolva megejtettünk egy-egy csoportképet a két Bolyai emlékművénél.

A délelőttöt testvériskolánkban, a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban töltöttük. Elsőként Farkas Ernő tanár úr előadásának voltunk tanúi, mely során szó esett a város és az iskola történetéről, valamint a környék magyarságának helyzetéről. A szellemi ajándékot követően fizikai erőpróbára került sor, hiszen a két iskola diákjai egy baráti mérkőzés keretein belül mérhették össze fociban való jártasságukat. Bár a részvétel volt a fontos, mégis büszkeséggel töltött el minket csapatunk 4-2-es győzelme.

Az iskola bebarangolása után a város következett. Elsőként a sokak által már korábban is dicsért Teleki Tékára került sor. A Bolyai-emlékszoba után léptünk be a könyvtárba, melyet gróf Teleki Sámuel alapított, korának egyik legnagyobb mecénása. Hihetetlen volt, hogy egy teremben mennyi könyv elférhet. Tárlatvezetőnk beszélt a gyűjteményben található könyvritkaságokról. 72 ősnymtatvány, az első nyomtatott földrajzkönyv, a híres vizsolyi Biblia egy példánya, a Függetlenségi Nyilatkozat díszmásolata. Volt olyan tudományos kiadvány, melynek értéke meghaladja a 3,7 millió dollárt is!

Egy ebédszünet beiktatását követően tovább haladtunk. A belváros szívében a Kultúrpalota következett. Az előtérbe belépve ámulva figyeltük a szecesszió jegyeit hordozó épület szobrait, falfestményeit. Érdekes tárlatvezetés keretein belül barangoltuk be a Tükörtermet, melynek mindegyik díszes üvegablaka egy-egy ismert népballadát ábrázol. Látogatásunkat a koncertteremben fejeztük be, melynek mennyezetét, a díszes páholyokat és a robosztus méretű orgona sípjait sokan kapták lencsevégre. A városnézést a református temetőben fejeztük be. Itt nyugszik Bolyai Farkas és fia, János. Egy koszorút helyeztünk el a két obeliszk előtt, tiszteletünk kifejezéséeként elénekeltük a Himnuszt. A nap zárásaként egy egyórás szabadidő volt Marosvásárhely rekreációs- és szabadidő-parkjában, a Weekendben. Egy rövid vásárlási szünetet követően visszautazás a szállásra, majd a vacsora után megtárgyaltuk a szalagavatói teendőinket.

2019.09.18. (szerda)

Barangolásunk utolsó napján is korán kellett kelni, ez meg is látszott a reggeliző asztalnál ábrázatunkon is. Az első programot egy kétórás buszozás előzte meg. Az A3-as autópályán viszonylag hamar feltűnt előttünk úticélunk: a tordai hasadék.

A túra előtt felidéztük a helyhez köthető legendákat. A tordai hasadék keletkezése és Szent László pénzének története mellett Jókai Mór tájleírása is varázslatossá tette számunkra a helyet, pedig még útra se keltünk. A függőleges sziklafalak között patak folydogált, a fák hús árnyéka alatt szűk ösvényen lépdeltünk körül köre. Majd két órán keresztül túráztunk a sziklafalak és a dübörgő vízfolyás között, egy-egy ingatag hidat is útba ejtve. Mindannyiunkat lenyűgözött a természet eme vadsága, a "zordon vadregényes táj". A természet meglátogatását követően ismét visszatértünk a civilizációba.

Következő állomásunk Körösfő volt, ahol egy nagyobb szabadidőt kaptunk, hogy a főutcán viruló kirakodóvásárban válogathassunk Erdély mives termékeiből. A megszokott hűtőmágnés, kulcstartók mellett olyan kézműves tárgyak közül válogathattunk, mint kosarak, szőnyegek,

kerámiaedények, és még sok minden más. Akinek kedve szottyant, pár méter emelkedőt követően pillantást vethetett a falu templomára, melyért megérte a dombra felbaktatni.

Utolsó erdélyi állomásunk a Királyhágónál volt. Erdély kapuja. A járműről leszállva Kocsis tanár úr kíséretével elénekeltük a mindenki által ismert Nélküled c. dalt (Ismerős Arcok). A gyönyörű panorámáról fotókat készítve búcsúztunk Erdélytől, hogy immár figyelmünket teljesen a hazaútnak szentelhessük.

Nagyváradot átszelve Borsnál/Ártándnál közép-európai időzóna szerint 16 órakor léptük át a magyar határt. Berettyóújfaluban tett pihenőnköt követően az Alföld „tengersík vidékin” haladva szeltük át hazánkat. Az M0-ás körgyűrű csepeli szakaszánál egy KFC-ben vigasztalhattuk meg egymást, hogy már „csak” két és fél óra van hátra. Pontban éjfélkor érkeztünk vissza kiindulópontunkhoz, a nagyon sok órás buszozástól elcsigázva, kockás hátsó fertálllyal szálltunk le a járműről, melyen a legtöbb időt töltöttük el a 4 nap alatt.

Jó volt látni a földet, melyről annyi ember áradozott eddig nekünk. Erdély olyan, mint egy bölcs filozófusnak a könyve. Nem elég egyszer elolvasni, mert a sok értékes dolgot nem tudjuk egyszerre beépíteni a fejünkbe. És valahányszor újraolvassa az ember, annyiszor fedez fel mindig újabb és újabb gondolatokat.

Szalai Bence 12. A

Határtalanul Erdélyben

A Határtalanul! pályázatnak köszönhetően szeptember 15-én, vasárnap hajnali 5 órakor két végzős osztály – a 12. a és 12. c – útra kelt. Aradon a tizenhárom vértanú emlékére állított obeliszket koszorúztuk meg, miután Kukor Ferenc tanár úr mindegyik hősi halott történelmi szerepét felelevenítette. Talán mindnyájunk számára különös látvány volt, hogy az emlékmű környékét mára körbeépülte az igencsak vegyes kinézetű kertváros. Még Arad belvárosában megtekintettük a szabadságharcnak állított emlékművet, amelyet annak idején a román karhatalom lebontatott, s darabjait szétszóratta. Ezek után igazán örülhetünk annak, hogy ez a gyönyörű, szecessziós stílusú szobor ma ismét áll, ugyanakkor vele szemben helyezkedik el a szocreál „román hősök” emlékműve. Ezt sajnos el kell fogadnunk, hiszen tudjuk, melyik országban járunk.

Innen Aradról indultunk el következő úticélunk felé, Vajdahunyadra. Egy ideig még (a már emelkedő) Alföldön haladtunk, majd végül átértünk a történelmi Erdélybe. Kanyargós úton érkezünk meg Hunyad várához. A látvány mindenkit fotózásra készítetett. Szemmel látható volt, hogy sokat fordítanak az állagmegőrzésre, bár még azért sok teendő van hátra, legalábbis a várbelsőit illetően. Ugyanis a vár több ízben is leégett, a legtöbb helyen még nem sikerült megfelelőképpen rekonstruálni a vár belsejét. Több szobában a Hunyad megyei román népviseletet is bemutatták. Ami viszont kellemesen meglepett néhányunkat, hogy a tárgyak mellett találtunk magyar nyelvű ismertetőt is.

Hunyadról mentünk át a Déva kertvárosává lett Csernakeresztúrra, egy dél-erdélyi szórvány-magyar faluba. Amiért különleges ez a hely, hogy lakosai szemben a többi szórványközséggel többségükben római katolikus vallásúak. Ennek oka, hogy ezek a katolikus magyarok valójában visszatelepült bukovinai székelyek, aminek a főutca neve is emléket állít: Bukovina utca. Megtudtuk, azt is, hogy a keresztyűk számára küzdelmes a magyarságuk megmaradása, hiszen a környéken csak ők vannak magyarok. Az átházasodás pedig fokozottan magában rejti az elrománosodás veszélyét. Hogy szóljak a szállásról is: nagyon kedves vendéglátásban volt részünk. Tízeseivel voltunk elszállásolva külön házakban, amelyek mindegyikében volt TV, hűtőszekrény, több fürdőszoba, sőt még Wi-Fi is.

Másnap el sem kellett hagynunk a lakott területet ahhoz, hogy bemenjünk Dévára. A belvárosban meglátogattuk az egykori ferences-rendi kolostort. Ebben szervezte meg Böjte Csaba a Dévai Szent Ferenc Alapítvány nevet viselő gyermekotthont. Miután átadtuk az otthon számára

vitt adományokat, folytattuk utunkat Gyulafehérvárra, ami a katolikus érseki székhely Romániában. Itt a székesegyházban személyesen fogadott minket Jakubinyi György érsek atya. A főtisztelendő úr végtelen alázattal mesélt nekünk a katedrális és az erdélyi katolikus egyház történelméről. Kimenve azonban nehéz volt a sok száz éves román stílusú székesegyházat az alig százéves ortodox „koronázó templom” és gigantikus harangtornyának árnyékában látni. Mint idegenvezetőnkől megtudhattuk: a románok Gyulafehérvárra koronázó városként tekintenek, mivel 1922-ben itt koronázták I. Ferdinánd román királyt Nagy-Románia királyává. Ami nekünk gyász, nekik ünnep. A román egységnek állít emléket többek között egy többemeletes ház magasságú négy betonkeresztből álló építmény és Vitéz Mihály erdélyi fejedelem (1599-1600) szobra.

Fehérvárról Torockószentgyörgyre mentünk, ahol a Székely-kőre néző helyi fogadóban ebédeltünk. Ezután buszainkkal „átgurultunk” Torockóra. Noha éppen az út újrakövezésébe botlottunk, mégis körbe tudtuk járni a falut, megcsodálva annak különleges építészetét. A falu közepén áll az unitárius templom, ám vele szemben a 80 éve épített ortodox templom is. A néprajzi gyűjteményt idő szűkében sajnos nem volt szerencsénk megtekinteni. Megdöbbenve láttam, hogy nincs kint egy magyar zászló sem, mindössze egy román. Mint megtudtam, Romániában nem elfogadott kirakni a magyar zászlót, egyszerűen nem lehet. Sajnos ez a jelenség még intenzívebbé vált, mikor átértünk a Mezőségbe – itt majdnem minden második házra ki volt tűzve a román nemzeti lobogó, hogy véletlenül se felejtjük el, melyik országban járunk. Estére megérkeztünk Nyárádszentlászlóra, ahol a második szállásunk volt. Itt faházakban aludtunk, kisebb szobákban.

Másnap a 20 km-re levő Marosvásárhelyre mentünk át, testvériskolánkba a Bolyai Farkas Elméleti Líceumba. Itt először a díszteremben Farkas Ernő az iskola egykori magyartanára tartott lényegretörő, ugyanakkor tartalmas előadást a város és a környék történelméről. Kitért a román-magyar együttélés nehézségeire is, ami véleménye szerint nem működik. Ezután iskolánk fiúdiákjai játszottak barátságos meccset a vásárhelyiekkel. Kisebbségi sérülések ellenére 4-2-re nyertünk. A továbbiakban az a-sok és a c-sek különváltak. Az a-sok Jakab Barna tanár úrral megnézték a rengeteg régi iratot összegyűjtő Teleki Tékát, illetve a Kultúrpalotát, miközben a c-sek Döme bácsival, a vásárhelyi iskola nyugdíjas tanárával járták körbe a várost. Döme bácsi a város századfordulókori időszakát festette le számunkra. A református vártemplomba renoválás miatt nem tudtunk bemenni. A két osztály a református temetőben találkozott. Itt közösen koszorúztuk meg a két Bolyai sírját, majd elénekeltük a Himnuszt. Aztán együtt mentünk át a Maros Sport-és Szabadidő Központba. Estefelé érkeztünk vissza a szállásra.

Utolsó nap reggelén a Tordai-hasadék felé vettük az irányt. A reggeli csúcsforgalom Marosvásárhelyen némiképpen lassított bennünket, ezért 11 óra körül értünk meg. A Tordai-hasadék nem más, mint a Hesdát-patak által a mészkőbe vájt szurdok. A patak mellett a szurdok végig bejárható, sőt kiépített via ferrata pálya is található itt, szóval többféleképpen is lehet gyönyörködni ebben a különleges geológiai képződményben. Innen már egyenes utunk volt hazafele, de még Erdélyben megálltunk Körösfőn és a Királyhágón. Ez választja el Erdélyt a Partiumtól. Közös éneklés után visszaszálltunk a buszokba és hazának vettük az irányt. Hosszú, 7 órás út várt még ránk.

A négy nap alatt nagyon sok helyen jártunk. Talán nem is volt lehetőségünk arra, hogy mindenhol mindent megnézzünk, illetve sokak szerint a buszút túlsúlyban volt a programokkal szemben. Mindezek ellenére én azt gondolom, hogy jó lehetőség volt ez valamennyiünk számára, hogy betekintést nyerjünk egy a mienktől eltérő világba, ahol nem olyan természetes magyarnak lenni, mint itt. Valószínűleg többen is kedvet kaptunk ahhoz, hogy a jövőben egyénilig fedezzük fel Erdélyt, felnőttebb fejjel és saját időbeosztással.

Kutrovics Máté 12. C